UNIVERSITATEA TEHNICĂ GH. ASACHI din IASI FACULTATEA de CONSTRUCȚII DE MAȘINI ȘI MANAGEMENT INDUSTRIAL

Cioată Florentin Munteanu Adriana Păduraru Emilian

PROIECT DE AN la disciplina Echipamente tehnologice de control în mecanica fină

Studiu de caz nr. 1

An universitar 2020- 2021

Tema proiectului

Să se genereze programul de măsurare, după desen 2D, pe mașina de măsurat în coordonate CRYSTA APEX S776, Mitutoyo, pentru piesa: LAGĂR PARALELIPIPEDIC, desen: MMC- 101.01

Fig. 1 Desenul de reper al piesei de controlat pe MMC

Cuprins

Introducere

ETAPA NR. 1. Prezentarea mașinii de măsurat în coordonate CRYSTA APEX S776. Analizarea desenului de reper al piesei de controlat.

1 .Mașina de măsurat în coordonate CRYSTA APEX S776: componență, caracteristici tehnice.

2. Analizarea desenului de reper al piesei de controlat pe MMC: identificarea condițiilor tehnicede execuție, identificarea elementelor geometrice ale piesei de controlat.

ETAPA NR. 2. Stabilirea variantei de orientare- poziționare a piesei de controlat. Pregătirea MMC. Calibrarea MMC. Materializarea sistemului de coordonate al piesei; realizarea alinierii.

- 1. Stabilirea variantei de orientare- poziționare a piesei de controlat
- 2. Pregătirea mașinii de măsurat în coordonate. Calibrarea palpatorului.
- 3. Stabilirea sistemului de coordonate al piesei; realizarea alinierii.

ETAPA NR. 3. Generarea programului de măsurare a piesei.

- 1. Măsurarea suprafețelor cilindrice interioare.
- 2. Materializarea suprafeței plane superioare.
- 3. Materializare puncte pe suprafețele laterale.

ETAPA NR. 4. Generarea programului de măsurare a piesei. (continuare)

- 1. Rotirea capului de măsurare cu: A=90°; B=180°.
- 2. Materializare linii în planul din față.
- 3. Materializare puncte în suprafețele laterale.
- 4. Materializare puncte în planul inferior.
- 5. Rotirea capului de măsurare cu: A=90°; B=0°.

ETAPA NR. 5. Generarea programului de măsurare a piesei. (continuare)

- 1. Materializarea planului din spate.
- 2. Materializare puncte în suprafețele laterale.
- 3. Materializare punct în planul inferior.
- 4. Rotirea capului de măsurare cu: A=0°; B=0°.
- 5. Materializarea planelor laterale prin conexiune.
- 6. Materializarea planului inferior și din față prin conexiune.

ETAPA NR. 6. Generarea programului de măsurare a piesei. (continuare)

1. Măsurarea lungimii, a lățimii și a înălțimii.

2. Măsurarea distanțelor plan- axă și axă- axă.

3. Măsurarea abaterilor la paralelism

4. Materializare plan de simetrie.

5. Măsurarea abaterilor la simetrie.

6. Închiderea programului.

ETAPA NR. 7. Completarea fișei de control.

Concluzii cu privire la piesa controlată.

1. Completarea fișei de control a piesei.

2. Concluzii

Bibliografie

Introducere

Pentru asigurarea funcționării îmbinărilor conform performanțelor stabilite, parametrii dimensionali și geometrici ai suprafețelor funcționale trebuie realizați în limitele toleranțelor specificate.

Verificarea conformității acestor parametri caracteristici cu valorile prescrise se realizează prin măsurarea lor.

În acest scop, se impune alegerea unor tehnologii de control care să utilizeze mijloace de măsurare cu precizie coespunzătoare toleranțelor prescrise pentru caracteristicile dimensionale și geometrice controlate.

Pentru măsurarea caracteristicilor dimensionale și geometrice ale pieselor se aplică două categorii distincte de tehnologii de control dimensional care se deosebesc esențial, din mai multe puncte de vedere (principiu de măsurare, echipamente de control utilizate, modul de obținere a dimensiunii efective):

tehnologii convenționale de control; tehnologii asistate de control (în coordonate).

Tehnologiile convenționale de **control** se caracterizează prin măsurarea dimensiunilor ca distanțe dintre elemente adiacente elementelor geometrice controlate.

Datorită faptului că suprafețele active ale mijloacelor de măsurare universale, materializează drepte sau suprafețe adiacente, valoarea efectivă a dimensiunii măsurate, este, de fapt, distanța dintre două elemente adiacente elementelor geometrice controlate, având arie limitată și fiind paralele între ele (fig. 2.a).

Fig. 2 [1] Tehnologii de control dimensional a. control conventional; b. control în coordonate

Tehnologia asistată de control se caracterizează prin faptul că, la aplicarea acestei tehnologii, valoarea efectivă a dimensiunii măsurate se obține prin calcul, iar echipamentul de control utilizat este mașina de măsurat în coordonate, care are drept element de măsurare un singur palpator prin care se realizează contactul cu piesa de controlat.

Principiul de măsurare, la controlul asistat, diferă esențial de principiul de măsurare pe care se bazează controlul cu mijloace de măsurare universale: constă în faptul că pentru obținerea valorii efective a dimensiunii elementului extras care se măsoară, este necesar un sistem de calcul; de aceea, această tehnologie de control este denumită control asistat.

Sistemul de calcul este integrat sistemului de măsurare în coordonate și efectuează calcule cu coordonatele furnizate de mașina de măsurat în coordonate.

Dimensiunea locală în două puncte d_{AB} , este calculată și redată de sistemul de calcul al mașinii: dimensiunea locală d₁, pe direcția Z, în planul XOZ, se obține ca diferență între coordonatele, pe axa OZ, ale punctelor A și B: d₁= Z_A- Z_B. (fig. 2.b). În acest fel, se măsoară dimensiunea, în două puncte, ale elementului geometric extras; în același mod, se pot obține mai multe dimensiuni locale în două puncte: d₂, d₃,..., d_n, ale elementului geometric considerat.

Din cele n dimensiuni locale în două puncte măsurate, se adoptă drept dimensiune efectivă ale elementului geometric măsurat, dimensiunea globală, calculată prin aplicarea unei metode de calcul sau a unui criteriu, astfel încât să asigure rolul funcțional al piesei

Metoda sau criteriul de stabilire a dimensiunii globale este specificată, de proiectant, pe desenul de reper al piesei controlate, prin utilizarea unei specificații speciale, la cotarea dimensiunii considerate.

Prezentarea mașinii de măsurat în coordonate CRYSTA APEX S776. Analizarea desenului de reper al piesei de controlat.

1. Mașina de măsurat în coordonate CRYSTA APEX S776: componență, caracteristici tehnice.

Echipamentele de măsurat în coordonate, simbolizate AMCrd, denumite impropiu mașini de măsurat, sunt mijloace de măsurare extrem de performante capabile să asigure controlul dimensional, al abaterilor de formă și de poziție relativă la repere specifice construcției de mașini ce sunt caracterizate de o geometrie extrem de complexă.

Variantele moderne, asistate de echipamente de calcul performante, pot fi considerate că fac parte din categoria instalațiilor de măsurare. AMCrd asigură:

productivitate a operațiilor de măsurare mai mare de aproximativ 10 ori comparativ cu situația utilizării mijloacelor de măsurare obișnuite;

precizie foarte mare a măsurătorilor care facilitează stabilirea exactă a coodonatelor oricăror puncte în spațiul de măsurare;

posibilitatea prelucrării în condiții optime a datelor obținute prin măsurare;

prezentarea informației de măsurare într-o formă sugestivă ce permite interpretarea facilă și adecvată;

flexibilitate ridicată ce permite utilizarea sa la controlul preciziei geometrice a majorității reperelor specifice construcției de mașini;

posibilitatea de a fi încadrate, în anumite condiții, în fluxuri de producție automatizate.

Mașina de măsurat în coordonate Mitutoyo, Crysta Apex S776, se află în dotarea departamentului Mașini- unelte și scule din anul 2015; este o mașină CNC, performantă, care asigură controlul dimensional și geometric, în coordonate, la o gamă variată de tipodimensiuni de piese, fiind asistată de un sistem de calcul performant.

Caracteristicile tehnice ale mașinii de măsurat în coordonate sunt [5]:

tip: Crysta Apex S 776, seria 355; S/ N: 64161213;

domeniul de dimensiuni piesă de controlat: 700x 700x 600 mm;

masa maximă a piesei de controlat: 500 kg;

eroarea de măsurare: (1,23+ 0,25/ L) µm; L- dimensiunea măsurată;

rezoluția: 0,0001 mm;

cap de măsurare motorizat, tip PH 10;

accesoriu de rugoziate cu tehnologie SJ- 310 Surftest (Mitutoyo);

platformă MiCAT, pentru programe de măsurare.

Mașina de măsurat în coordonate Crysta Apex are în structura sa, următoarele elemente necesare pentru comandă și funcționare (fig.3):

sistem de calcul, poziția 1;

Fig. 3 [6] Mașina de măsurat în coordinate CRYSTA APEX S776

1. system de calcul; 2. joystick; 3. alimentare cu aer; 4. comutator pornire- oprire; 5. cap de măsurare; 6. dulap cu accesorii; 7. subansamblul de deplasare pe axa X;

8. subansamblul de deplasare pe axa Y; 9. subansamblul de deplasare pe axa Z.

Fig. 4 [6] **Capul de măsurare, cu palpator al MMC** a. cap de măsurare articulat PH-10; b. palpator

joystick, poziția 2; alimentare cu aer, poziția 3; comutator pornire- oprire, poziția 4; cap de măsurare, poziția 5 (fig. 4); dulap cu accesorii, poziția 6; subansamblul de deplasare pe axa X, poziția 7; subansamblul de deplasare pe axa Y, poziția 8; subansamblul de deplasare pe axa Z, poziția 9.

Sistemul de calcul al mașinii de măsurat este echipată cu o platformă numită MiCAT, de pe care rulează programele de măsurare Mitutoyo.

Platforma MiCAT include următoarele softuri: MCOSMOS, Skan Pak, VisonPak și Measure Link [4].

MCOSMOS. Reprezintă ultimul software al mașinii de măsurat în coordonate. Este un pachet de program modular. Modulele de bază ale acestuia sunt:

PartManager constituie centrul de control prin care este initializat pachetul de programe si sunt gestionate programele individuale ale pieselor;

GEOPAK (modulul geometrie). Este utilizat pentru crearea (online/ offline) a programului unei piese folosind masurarea elementelor geometrice. Sunt incluse funcții de comparare a toleranțelor și funcții de ieșire;

Cat 1000P (programare CAD). Constituie modulul folosit pentru crearea (online/ offline) unui program al unei piese folosind măsurarea directă a elementelor geometrice după modelul CAD, cu evitarea coliziunii;

Cat 1000S (evaluarea suprafețelor 3D). Modelul CAD bazat pe generarea punctelor măsurate ale suprafeței si compararea datelor reale/ nominale, cu iesirea grafica (pachet optional);

SCANPAK (evaluarea profilului 2D). Modul pentru scanarea si evaluarea contururilor piesei (pachet optional).

2. Analizarea desenului de reper al piesei de controlat.

Pentru măsurarea parametrilor dimensionali și geometrici ai piesei de controlat, este necesară analizarea desenului de reper care însoțește piesa de controlat cu scopul de a identifica următoarele elemente:

> condițiile tehnice de execuție a piesei; elementele geometrice ale piesei de controlat. parametrii dimensionali și geometrici care trebuie măsurați;

2.1. Identificarea condițiilor tehnice de execuție.

Prin condiții tehnice de execuție se înțeleg:

toleranțele dimensionale cu și fără indicație individuală;

toleranțele geometrice cu și fără indicație individuală;

valori limită pentru parametrii de stare a suprafețelor cu și fără indicație individuală.

Condițiile tehnice de execuție se înscriu pe desenul de reper al piesei de controlat, cu ajutorul specificațiilor corespunzătoare [3, 4].

Din analizarea desenului de reper din fig. 1, s- au identificat condițiile tehnice de execuție prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1.

Specificația	Interpretare
$2x\emptyset 27^{+0,1}_{0}$	Valoarea nominală a alezajului: N= 27 mm. Abaterile limită: ES= $+0,100$ mm; EI= 0. Valorile limită ale alezajului: D _{max} = 27,100 mm: D _{min} = 27 mm; Toleranța alezajului: IT _A = 0,100 mm.
0,08	Toleranța la circularitate a fiecărei secțiuni transversale a celor două suprafețe cilindrice interioare cu N= 27 mm, este $0,080$ mm.
B	Suprafața plană inferioară a piesei, este specificată drept bază de referință B.
C	Planul median (de simetrie) al piesei, este specificat drept bază de referință C.
// Ø0,10 B	Toleranța la paralelism a axei fiecărei suprafețe cilindrice interioare, în raport cu baza de referință B, este de 0,100 mm, prescrisă în orice direcție.
0,10 C	Toleranța la simetrie a axei fiecărei suprafețe cilindrice interioare, în raport cu baza de referință C, este de 0,100 mm.
Ra 1,6	Valoarea maximă a parametrului de rugozitate Ra, este de 1,6 µm, prescrisă pentru suprafețele cilindrice interioare.
ISO 2768- m	Toleranțele dimensionale generale (fără indicație individuală) sunt stabilite din clasa de toleranțe (de execuție) m .
ISO 2768- K	Toleranțele dimensionale generale (fără indicație individuală) sunt stabilite din clasa de toleranțe (de execuție) K .
Ra 3,2	Pentru suprafețele care nu au condiții de stare a suprafeței cu indicație individuală, este prescrisă valoarea maximă a parametrului de rugozitate Ra, de 3,2 µm.

2.2. Identificarea elementelor geometrice ale piesei de controlat.

Pentru măsurarea tuturor parametrilor dimensionali și geometrici ai piesei este necesară identificarea elementelor geometrice (drepte, plane, suprafețe, etc.) ai căror parametri se controlează; din analizarea desenului de reper al piesei de controlat, s- au identificat 8 elemente geometrice ale piesei și anume (fig. 5):

două suprafețe cilindrice interioare notate a și b.

șase suprafețe plane notate c, d, e, f, g, h.

Măsurarea (materializarea) elementelor geometrice identificate se poate realiza prin două metode distincte:

prin măsurare directă (în puncte sau scanare);

prin conexiune (reuniunea altor elemente geometrice obținute prin măsurare directă).

Pentru materializarea elementelor geometrice ale piesei de controlat, s- au stabilit metodele:

- materializarea suprafețelor cilindrice interioare (materializarea cilindrilor a şi b): prin conexiunea a două profile circulare măsurate în două secțiuni transversale poziționate la aprox. 5 mm de capetele lungimii de referință;
- metoda de măsurare a profilelor circulare în secțiune transversală: măsurare automată, în patru puncte;
- metoda de materializare a suprafețelor plane (planele c, d, e, f, g, h): prin conexiunea a 4 puncte poziționate la aprox. 5 mm de capetele lungimii, respeciv, lățimii suprafeței de referință;
- metoda de măsurare a punctelor: măsurare automată, succesivă.

2.3. Identificarea parametrilor dimensionali și geometrici ai piesei de controlat.

În urma analizării desenului de reper al piesei de controlat, s- au identificat 13 parametri dimensional și geometrici care trebuie măsurați și care, în fig. 5, sunt înscriși în cadre hexagonale:

7 parametri dimensionali (dimensiuni liniare) notate: 1-7;

6 abateri geometrice ale caracteristicilor geometrice: circularitate, paralelism, simetrie; toleranțele prescrise pentru aceste caracteristici geometrice sunt notate: 8-13.

În tabelul 2 sunt prezentate elementele geometrice și caracteristicile dimensionale și geometrice ale piesei de controlat.

a

Fig. 5 Elementele geometrice și parametrii dimensionali și geometrici ale piesei de controlat

Elemente geometrice care trebuie materializate							
Elementul geometric Modul do motoriolizono							
Denumire	Simbol		Categorie, tip		Modul de matei	rializare	
Cilindru stânga	a a	Supra	afață cilind	rică			
Cilindru dreap	ilindru dreapta b interioară						
Plan superior	с						
Plan inferior	d					• •	
Plan față	față e			Măsurare nemijlocită			
Plan spate	f	f Suprafață plană					
Plan stânga	g						
Plan dreapta	h						
Plan median	i	Supra	ıfață plană		Conexiune		
		Carac	teristici dim	ensionale	-		
	Din	nensiunea		1			
Categoria	Denumire	Simbol	Valoare nominală [mm]	Toleranța [mm]	Elementul dimensional corespunzător		
	Diametru	P1	N= 27	ITA= 0,100	Cilindru stânga		
Dimensiuni	Diametru	P2	N= 27	ITA= 0,100	Cilindru dreapta		
constructive	Lungime	P3	N=126	ITa= $\pm 0,35$	Plan stânga- plan dreapta		
	Lățime	P4	N= 64	ITa= $\pm 0,30$	Plan față- plan spate		
	Înălțime	P5	N= 64	ITa= $\pm 0,30$	Plan inferior superior	- plan	
Dimensiuni	Distanță	P6	N= 40	ITa= ±0,30	Cilindru stânga- stânga	plan	
coordonare	Distanță	P7	N= 58	ITa= ±0,30	Cilindru stânga- dreapta	cilindru	
	-	Cara	cteristici geo	ometrice	-		
Categoria	Denum	nire	Simbol	Toleranța [mm]	Elementul geometric tolerat	Baza de referință	
Caracteristici	Abaterea la circularitate		P8	0,080	Cilindru stânga	-	
de formă	Abaterea la circularitate		Р9	0,080	Cilindru drerapta	-	
Caracteristici	Abaterea la paralelism		P10	0,100	Cilindru stânga	Plan	
de orientare	Abaterea la paralelism		P11	0,100	Cilindru drerapta	stânga	
Caracteristici	Abaterea la s	simetrie	P12	0,100	Cilindru stânga	Plan	
de poziție relativă	Abaterea la simetrie		P13	0,100	Cilindru dreapta	median	

Elementele geom. și caracteristicile dim. și geom. ale piesei de controlat Tabelul 2.

Stabilirea variantei de orientare- poziționare a piesei de controlat. Pregătirea MMC. Calibrarea MMC. Materializarea sistemului de coordonate al piesei; realizarea alinierii.

1. Stabilirea variantei de orientare- poziționare a piesei de controlat

Varianta de așezare a piesei de controlat în vederea măsurării ei, pe MMC, trebuie să respecte următoarele cerințele principale:

- să fie asigurată măsurarea tuturor caracteristicilor dimensionale și geometrice ale piesei de controlat, din aceeași orientare- poziționare a piesei de controlat;
- să nu existe posibilitatea producerii coliziunii dintre palpator și piesă;
- să nu existe posibilitatea producerii coliziunii dintre palpator sau capul de măsurare și masa mașinii de măsurat.

După identificarea elementelor geometrice care trebuie materializate prin măsurare (fig. 5 și tab. 2), se stabilesc condițiile de măsurare a elementelor geometrice identificate:

- palpatorul utilizat: palpator sferic, cu diametrul de 2 mm, cu lungimea de 22 mm, atașat la un prelungitor cu lungimea de 24 mm;
- metoda de materializare a suprafețelor cilindrice interioare (materializarea cilindrilor a şi b): prin conexiunea a două profile circulare măsurate în câte 4 puncte, în două secțiuni transversale poziționate la 7 mm de capetele lungimii de referință;
- metoda de materializare a suprafețelor plane (planele c, d, e, f, g, h): prin conexiunea a 4 puncte măsurate automat, fiecare punct poziționat la aprox. 5 mm de capetele lungimii, respeciv, lățimii suprafeței de referință.

Varianta care respectă cerințele principale și asigură condițiile de măsurare stabilite este orientarea- poziționarea pioesei de controlat de așezare a piesei de controlat prin intermediul unui echipament de orientare- poziționare, respectiv, pe suporți cu înălțimea astfel determinată, încât să fie posibilă măsurarea planului inferior, fără a fi posibilă coliziunea palpatorului sau a capului de măsurare cu masa mașinii (fig. 6).

1.2. Pregătirea mașinii de măsurat în coordonate. Calibrarea palpatorului.

Pentru pregătirea mașinii de măsurat, se parcurg pașii [2, 6]:

se deschide alimentarea cu aer, prin acționarea robinetului 3 (fig. 2);

se pornește mașina de măsurat prin apăsarea butonului de pornire- oprire 4 (fig. 2);

cu ajutorul joistck- ului 2 (fig. 2), se deplasează capul de măsurare cu palpatorul acestuia în mijlocul volumului de lucru al mașinii;

se așază piesa de controlat conform cu variant de orientare- poziționare stabilită (fig. 6);

se deschide programul MCOSMOS: apare fereastra Part Manager.

Calibrarea palpatorului este necesară pentru a se cunoaște cu exactitate diametrul palpatorului care se va utiliza pentru măsurare; calibrarea palpatorului se realizează cu ajutorul sferei calibrate din ceramică (fig. 7). În acest scop, din fereastra Part Manager, se

Fig. 6 [7] Așezarea piesei de controlat

Fig. 7 [7] Calibrarea palpatorului

accesează programul Calibrare; se verifică setările făcute, apoi, se adduce palpatorul în contact cu psfera calibrată, în punctual cel mai de sus al ei (cu joystick- ul) și se apasă pe butonul de măsurare al joystick- ului.

<u>Rezultat:</u> mașina execută operația de calibrare.

După calibrare, se aduce placa echipamentului modular, cu piesa de controlat, în poziția de măsurare. Mașina este pregătită pentru măsurare.

1.3. Stabilirea sistemului de coordonate al piesei; realizarea alinierii.

Pentru setarea rapidă a distanțelor pe care se va deplasa palpatorul în timpul măsurării, este necesară stabilirea originii sistemului de coordonate pe un element geometric al piesei; în acest scop se efectuează următoarele acțiuni:

se stabilește un sistem de coordinate al piesei, cu originea pe un element geometric al ei;

se realizează coincidența dintre sistemul de coordinate al mașinii cu sistemul de coordinate al piesei, acțiune numită aliniere.

În cazul piesei de controlat, se stabilește, ca origine a sitemului de coordonate, axa suprafeței cilindrice interioare a (cilindrul stânga), la nivelul suprafeței plane c (plan superior), în conformitate cu notațiile din fig. 5 și cu denumirile din tabelul 2.

Materializarea sistemului de coordonate al piesei se realizează prin scrierea liniilor de program corespunzătoare, simultan cu realizarea alinierii celor două sisteme de coordonata (al piesei de controlat și al mașinii de măsurat).

Pentru generarea programului de măsurare (scrierea liniilor de program), se va începe cu denumirea programului de măsurare al piesei de controlat; se stabilesc următoarele abrevieri: [L1, L2.]- linii de program;
[I]- icon (simbol graphic din program);
[MPD]- meniu Pull Down;
[CD]- casetă de dialog;
[MA]- măsurare automată (measure automatic);
(S)- selectarea unei acțiuni;
(DS)- deselectarea unei acțiuni.

Denumirea programului de măsurare:

Se selectează icon- ul MCOSMOS 3, de pe desktop; apare fereastra Part Manager (fig. 7); în Part Manager, se selectează icon- ul Create a new part; apare o casetă de dialog, în care se scrie denumirea programului de măsurare: ETC-PIESĂ PROIECT, apoi se selectează acțiunea OK.

<u>Rezultat:</u> în programele din Part Manager apare programul piesei de controlat.

Fig. 7 [7] Fereastra Part Manager a programului MCOSMOS 3

Scrierea liniilor de program pentru materializarea sistemului de coordonate al piesei și realizarea alinierii.

L1.- Part Manager $(S) \rightarrow ETC$ - PIESA PROIECT $(S) \rightarrow CMM$ learn mode $[MPD] \rightarrow GEOPACK$ learn mode $\rightarrow$ Which probe tree is in use? $[CD] \rightarrow (S)$: $1 \rightarrow OK \rightarrow$ Start Up Wizard $[CD] \rightarrow$ Cancal.

L2.- Probe Data Management[I] $\rightarrow$ (S): Probe no. 1 $\rightarrow$ OK.

<u>Acțiune:</u> se deplasează capul de măsurare și se aduce palpatorul în interiorul suprafeței cilindrice din stânga piesei, la nivelul suprafeței plane superioare (fig. 8).

<u>Acțiune</u>: se fotografiază ansamblul palpator- piesă conform fig. 8 și se ăncarcă fotografia în sistemul de calcul al mașinii.

Fig. 8 [7] Aducerea palpatorului în originea sistemului de coordinate al piesei

L3- Programmable Stop $[I] \rightarrow (S)$: File $[CD] \rightarrow OK \rightarrow A$ SEZARE PIESĂ CONFORM IMAGINII [CD] $\rightarrow$ OK.

L4- Actual position into variables [I] $\rightarrow$ Actual position into variables[CD] $\rightarrow$ (S): MMC $\rightarrow$ OK.

Actiune: creare punct teoretic

L5- Point $[I] \rightarrow$ Element Point $[CD] \rightarrow (S)$: Theoretic element $\rightarrow$ OK Theoretic

Element Point $[CD] \rightarrow (S)$: MMC $[I] \rightarrow OK$.

Actiune: creare origine pe cele trei axe. **L6-** Coordinate system [MPD] $\rightarrow$ Create origin [CD] $\rightarrow$

(S): $-$ Point; - Axa X; - - Axa Y; - Axa Z	→OK
--	-----

Acțiune: stabilirea modului de lucru CNC (control asistat în coordonate).

L7- Machine [MPD] $\rightarrow$ CNC parameters and CNC [CD] $\rightarrow$ (S):	-	Movement speed: 100 m/s;	
	-	Measurement	
		speed: 3 m/s;	
A	-	Safety distance:	
$\rightarrow OK.$		2 mm.	

Acțiune: stabilirea distanței de siguranță.

L8- Machine [MPD]
$$\rightarrow$$
Clearance height [CD] $\rightarrow$ (S):
- ZAxis; $\rightarrow$ OK.
- Valoare: 20 mm.

L9- Machine [MPD] $\rightarrow$ Move to clearance height [CD] $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> palpatorul se deplasează la 20 mm față de piesă, pe axa OZ.

Acțiune: măsurare cerc de referință.

L10- Circle [I]
$$\rightarrow$$
Element circle [CD] $\rightarrow$ (S):

$$\begin{array}{c}
- & CERC REFERINTA; \\
- & No. of points: 4; \\
- & (MA) \end{array} \rightarrow OK \rightarrow OK \rightarrow OK \rightarrow OK \rightarrow OK$$

	ł	Type of element: inner;	
	-	No. of points: 4;	
$\rightarrow$ Automatic circle measurement [CD] $\rightarrow$ (S):	-	Diameter: 25 mm;	$\rightarrow OK$
	-	Driving plane: XY;	_
	-	Coord: $X = 0;$	
		Y = 0;	
		Z=0;	
	-	Start angle= $0;$	
	L	End angle= 0 .	

<u>Rezultat:</u> se măsoară cercul de referință (cercul din stânga).

Acțiune: realizarea alinierii punctului (centrul cercului de referință).

L11- Coord. Sys. [MPD] $\rightarrow$ Create origin [L] $\rightarrow$ Create origin [CD] $\rightarrow$ (S):

- (S): X Axis;
- (S): Y Axis; → Clearance height [CD]→ OK.
- (DS): Z Axis.

Acțiune: măsurare plan de referință.

$$\begin{array}{c} \hline \textbf{Maxually plan de l'eleminal}\\ \textbf{L12- Plane [I]} \rightarrow \textbf{Element plane [CD]} \rightarrow (S): \\ \hline \textbf{MA} \\ \hline \textbf{$$

<u>Rezultat:</u> se măsoară planul de referință (în jurul cercului din stânga).

Acțiune: realizarea alinierii planului de referință.

L13- Coord. Sys. [MPD] $\rightarrow$ Align base plane [L] $\rightarrow$ Align base plane [CD] $\rightarrow$ (S):

(S) PLAN REFERINTA
(S): Coordinate plane: XY
$$\rightarrow$$
 Clearance height [CD] $\rightarrow$ OK.

Acțiune: măsurare linie de referință.

L14- Line [I]
$$\rightarrow$$
 Element line [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic line measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ OK.
 $\rightarrow$ OK.

Rezultat: se măsoară planul de referință (în jurul cercului din stânga).

Acțiune: realizarea alinierii liniei de referință.

L15- Coord. Sys. [MPD] $\rightarrow$ Align axis parallel to axis [L] $\rightarrow$ Align axis parallel to axis [CD] $\rightarrow$ (S): (S) DREAPTA REFERINTA $\rightarrow$ Clearance height [CD] $\rightarrow$ OK. (S): Coord.plane: XY

<u>Rezultat:</u> s- a realizat alinierea sistemului de coordinate al piesei cu sistemul de coordinate al mașinii de măsurat.

ETAPA NR. 3.

Generarea programului de măsurare a piesei. 1. Măsurare cilindru stânga. Acțiune: măsurare CERC 1 STÂNGA. CERC 1 STG.; No. of points: 6; Driving plane: XY; (MA) **L1-** Circle [I] $\rightarrow$ Element circle [CD] $\rightarrow$ (S): $\rightarrow OK \rightarrow$ Type of element: inner; No. of points: 6; Diameter: 25 mm; Driving plane: XY; Coord: X= 0; Y= 0; $\rightarrow$ Automatic circle measurement [CD] $\rightarrow$ (S): $\rightarrow$ OK. Z= -1; Start angle= 0; End angle= 0. Rezultat: se măsoară CERC 1 STG. în 6 puncte. Acțiune: măsurare CERC 2 STÂNGA. CERC 2 STG.; No. of points: 6; Driving plane: XY; **L2-** Circle [I] $\rightarrow$ Element circle [CD] $\rightarrow$ (S): $\rightarrow OK \rightarrow$ (MA) Type of element: inner; No. of points: 6; Diameter: 25 mm; Driving plane: XY; $\rightarrow$ Automatic circle measurement [CD] $\rightarrow$ (S): $\rightarrow$ OK. Coord: X = 0; Y = 0;Z= -8; Start angle= 0; End angle= 0.

Rezultat: se măsoară CERC 2 STG. în 6 puncte.

Actiune:materializare CILINDRU STÂNGA.L3- Cylinder [I] $\rightarrow$ Element cylinder [CD] $\rightarrow$ (S):CILINDRU STG.;
(S): Connection element $\rightarrow OK \rightarrow$

$$\rightarrow \text{Connection element cylinder [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & (S): \text{ CERC 1 SRG;} \\ - & (S): \text{ CERC 2 STG;} \\ - & (S): \text{ Calculated by} \\ & \text{measuring points.} \end{array} \rightarrow \text{OK} \rightarrow \end{array}$$

 $\rightarrow$ Tolerance comparison element cylinder [CD] $\rightarrow$ (S):

- Diameter= 27 mm;
- ES= 0,100 mm;
$$\rightarrow$$
 OK
- EI= 0;
- Cylinder tol= 0,08 mm.

<u>Rezultat:</u> se materializează cilindrul din stânga.

Valori efective: De= 27,042 mm; Abaterea la cilindricitate= 0,012 mm.

2. Măsurare cilindru dreapta.

Acțiune: măsurare CERC 1 DREAPTA.

L4- Circle [I]→Element circle [CD]→ (S):
→Automatic circle measurement [CD]→ (S):

$$-$$
 CERC 1 DR.;
No. of points: 6;
 $-$ Driving plane: XY;
 $-$ (MA)
 $-$ Type of element: inner;
 $-$ No. of points: 6;
 $-$ Diameter: 25 mm;
 $-$ Driving plane: XY; → OK.
 $-$ Coord: X= 58;
 $Y=0;$
 $Z=-1;$
 $-$ Start angle= 0;
 $-$ End angle= 0.

<u>Rezultat:</u> se măsoară CERC 1 DR. în 6 puncte.

Acțiune: măsurare CERC 2 DREAPTA.

L5- Circle [I]
$$\rightarrow$$
 Element circle [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic circle measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic circle measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ CERC 1 DR.;
No. of points: 6;
Driving plane: XY;
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ OK.
 $\rightarrow$ Diameter: 25 mm;
 $\rightarrow$ Driving plane: XY;
 $\rightarrow$ OK.
 $\rightarrow$ Coord: X= 58;
 $Y=0;$
 $Z=-8;$
 $\leq$ Start angle= 0;
End angle= 0.

Rezultat: se măsoară CERC 2 DR. în 6 puncte.

Actiune: materializare CILINDRU DREAPTA.

L6- Cylinder [I]
$$\rightarrow$$
 Element cylinder [CD] $\rightarrow$ (S):CILINDRU DR.;
(S): Connection element $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ $\rightarrow$ Connection element cylinder [CD] $\rightarrow$ (S):(S): CERC 1 DR;
(S): CERC 2 DR;
(S): Calculated by
measuring points. $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ $\rightarrow$ Tolerance comparison element cylinder [CD] $\rightarrow$ (S):Diameter= 27 mm;
ES= 0,100 mm;
EI= 0; $\rightarrow$ OK

Rezultat: se materializează cilindrul din dreapta.

Valori efective: De= 27,036 mm; Abaterea la cilindricitate= 0,007 mm.

3. Măsurare plan superior.

Actiune: măsurare PLAN SUPERIOR în 4 puncte.

L7- Plane [I] $\rightarrow$ Element plane [CD] $\rightarrow$ (S): - PLAN SUP.; - No. of points: 4; - (DS): MA $\rightarrow$ OK Acțiune: măsurare punctul nr. 1. **L8-** Measure CNC Point [I] $\rightarrow$ measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S): Z=2;Direction: Z= 180. $\rightarrow OK.$ <u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 1. Acțiune: măsurare punctul nr. 2. L9- Measure CNC Point [I] $\rightarrow$ measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S): - Coord: X= 80; Y= 27; $\rightarrow$ Z= 2; - Direction: Z= 180. $\rightarrow OK.$ <u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 2. Actiune: măsurare punctul nr. 3. **L10-** Measure CNC Point [I] $\rightarrow$ measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S): $\begin{vmatrix}
- & \text{Coord: } X = -35; \\
& Y = 27; \\
Z = 2; \\
- & \text{Direction: } Z = 180.
\end{vmatrix}$

1

Cylinder tol= 0,08 mm.

 $\rightarrow$ OK.

Rezultat: se măsoară punctul nr. 3.

Actiune: măsurare punctul nr. 4.

L11- Measure CNC Point [I] $\rightarrow$ measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S): - Coord: X= -35; Y= -27; $\rightarrow$ Z= 2; - Direction: Z= 180.

 $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 4 și, automat, se materializează planul PLAN SUP.

4. Măsurare două puncte în planul din stânga.

Actiune: măsurare punctul nr. 1 în plan stânga.

L12- Point [I] $\rightarrow$ Element Point [CD] $\rightarrow$ (S): - PUNCT 1 STG; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X = -42; \\ & Y = -27; \\ & Z = -5; \\ - & \text{Direction: } X = .0 \end{array}$$

Rezultat: se măsoară PUNCT 1 STG.

Actiune: măsurare punctul nr. 2 în plan stânga.

L13- Point [I]
$$\rightarrow$$
 Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 2 STG;
- (S): MA
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$
- Measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- Coord: X= -42;
Y= 27; $\rightarrow$ OK.
Z= -5;
- Direction: X= .0

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 2 STG.

5. Măsurare două puncte în planul din dreapta.

Actiune: măsurare punctul nr. 1 în plan dreapta.

L14- Point [I]
$$\rightarrow$$
 Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 1 DR; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X=90; \\ & Y=27; \\ Z=-5; \\ - & \text{Direction: } X=.180 \end{array} \rightarrow OK.$$

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 1 DR.

Acțiune: măsurare punctul nr. 2 în plan dreapta.

L14- Point [I]
$$\rightarrow$$
 Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
 $-$ PUNCT 2 DR;
 $-$ (S): MA
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$
 $\rightarrow$ Measure CNC Point [CD] $\rightarrow$ (S):
 $-$ Coord: X= 90;
Y= -27; $\rightarrow$ OK.
Z= -5;
 $-$ Direction: X= . 180

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 2 DR.

ETAPA NR. 4.

Generarea programului de măsurare a piesei (continuare)

6. Rotire cap de măsurare

<u>Actiune:</u> rotire cap de măsurare: $A = 90^{\circ}$; $B = 180^{\circ}$.

L15- Probe data management [I] $\rightarrow$ Probe data management [CD] $\rightarrow$ (S): - A=90;- B=180.

 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Attention, probe will move [CD] $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Clearance height [CD] $\rightarrow$ (S):

$$\begin{vmatrix} - & \text{Axis } Y; \\ - & Y = -50. \end{vmatrix} \rightarrow \text{OK}.$$

<u>Rezultat:</u> capul de măsurare se rotește la: $A = 90^{\circ}; B = 180^{\circ}$ și se stabilește distanța de siguranță pe axa Y.

<u>Acțiune:</u> deplasare palpator la distanța de siguranță Y = -50.

L16- Machine [MPD] $\rightarrow$ Move to clearance height [L] $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> palpatorul se deplasează la distanța de siguranță Y= -50.

7. Măsurare a două linii în planul din față.

Acțiune: măsurare linia nr. 1 în planul dun față.

L17- Line [I]
$$\rightarrow$$
 Element Line [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic line measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic line measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ Automatic line measurement [CD] $\rightarrow$ (S):
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ OK.
 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ OK.
 $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> se măsoară DREAPTĂ 1 FAȚĂ.

Acțiune: măsurare linia nr. 2 în planul dun față.

L18- Line [I]
$$\rightarrow$$
Element Line [CD] $\rightarrow$ (S):
- DREAPTA 2 FATA; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$
- Plane: XY;
- No. Points= 2

 $\rightarrow$ Automatic line measurement [CD] $\rightarrow$ (S):

- No. pts= . 2;
- Lenght= 116;
- Driving plane: XY;
$$\rightarrow$$
 OK.
- Coord: X= 81;
Y= -35;
Z= -5;
- Angl= .0

<u>Rezultat:</u> se măsoară DREAPTĂ 2 FAȚĂ.

8. Măsurare punct nr. 3 în planul din stânga.

Actiune: măsurare punctul nr. 3 în plan stânga.

L19- Point [I]
$$\rightarrow$$
Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 3 STG; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

.

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X = -42; \\ & Y = -27; \\ & Z = -54; \\ - & \text{Direction: } X = .0. \end{array} \rightarrow \text{OK}.$$

Rezultat: se măsoară PUNCT 3 STG.

9. Măsurare punct nr. 3 în planul din dreapta.

Actiune: măsurare punctul nr. 3 în plan dreapta.

L20- Point [I] $\rightarrow$ Element Point [CD] $\rightarrow$ (S): - PUNCT 3 DR; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X=88; \\ & Y=-27; \\ & Z=-54; \\ - & \text{Direction: } X=.180. \end{array}$$

Rezultat: se măsoară PUNCT 3 DR.

10. Măsurare a două puncte în planul inferior.

Actiune: măsurare punctul nr. 1 în plan inferior.

L21- Point [I]
$$\rightarrow$$
 Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 1 INF; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X=58; \\ & Y=-27; \\ & Z=-66; \\ - & \text{Direction: } Z=.0. \end{array} \rightarrow OK.$$

27

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 1 INF.

Acțiune: măsurare punctul nr. 2 în plan inferior.

L22- Point [I] $\rightarrow$ Element Point [CD] $\rightarrow$ (S): - PUNCT 2 INF; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X=; \\ & Y=-27; \\ & Z=-66; \\ - & \text{Direction: } Z=.0. \end{array}$$

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 2 INF.

11. Rotire cap de măsurare A= 90°, B= 0°.

Actiune: ridicare cap de măsurare la Z= 200 mm.

L23- Machine [MPD]
$$\rightarrow$$
 Move [L] $\rightarrow$ Move [CD] $\rightarrow$ (S):
- (S): Position $\rightarrow$ OK machine;
- Z=200

<u>Rezultat:</u> capul de măsurare se ridică la cota Z= 200 mm.

<u>Actiune:</u> rotire cap de măsurare: $A = 90^{\circ}$; $B = 0^{\circ}$.

L24- Probe data management [I] $\rightarrow$ Probe data management [CD] $\rightarrow$ (S): - A=90; - B=0.

 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Attention, probe will move [CD] $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Clearance height [CD] $\rightarrow$ (S):

 $\begin{vmatrix} - & \text{Axis } Y; \\ - & Y = 50. \end{vmatrix} \rightarrow \text{OK}.$

<u>Rezultat</u>: capul de măsurare se rotește la: $A = 90^{\circ}; B = 0^{\circ}$ și se stabilește distanța de siguranță pe axa Y.

<u>Acțiune:</u> deplasare palpator la distanța de siguranță Y = 50.

L25- Machine [MPD] $\rightarrow$ Move to clearance height [L] $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> palpatorul se deplasează la distanța de siguranță Y= 50 mm.

ETAPA NR. 5.

Generarea programului de măsurare a piesei (continuare)

12. Măsurare plan spate.

Acțiune: măsurare plan spate în 4 puncte.		
L26- Plane [I] $\rightarrow$ Element plane [CD] $\rightarrow$ (S): - PLAN SPAT - No. of points - (DS): MA	E.; : 4;	$\rightarrow OK$
<u>Acțiune:</u> măsurare punctul nr. 1.		
L25- Measure CNC Point $[I] \rightarrow$ measure CNC Point $[CD] \rightarrow$	(S):	Coord: X= -35; Y= 34; $\rightarrow$ Z= -5;
$\rightarrow$ OK.	-	Direction: $Y = 180$.
<u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 1.		
Acțiune: măsurare punctul nr. 2.		
L27- Measure CNC Point $[I] \rightarrow$ measure CNC Point $[CD] \rightarrow$	(S):	Coord: X= -35; $Y=34; \rightarrow$ Z= -59;
$\rightarrow$ OK.	-	Direction: $Y = 180$.
Rezultat: se măsoară punctul nr. 2.		
Acțiune: măsurare punctul nr. 3.		
L28- Measure CNC Point $[I] \rightarrow$ measure CNC Point $[CD] \rightarrow$	(S):	Coord: $X=81$; $Y=34$; $\rightarrow$ Z=-54;
$\rightarrow$ OK.	-	Direction: $Y = 180$.
<u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 3.		
Acțiune: măsurare punctul nr. 4.		
L29- Measure CNC Point [I] $\rightarrow$ measure CNC Point [CD] $\rightarrow$	(S):	Coord: $X=81$; $Y=34$; $\rightarrow$ Z=-5;
$\rightarrow$ OK.	-	Direction: $Y = 180$.

<u>Rezultat:</u> se măsoară punctul nr. 4 și, automat, se materializează planul PLAN SPATE.

13. Măsurare punct nr. 4 în planul din dreapta.

Actiune: măsurare punctul nr. 4 în plan dreapta.

L30- Point [I]
$$\rightarrow$$
Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 4 DR; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (S): \qquad \begin{array}{c} - & \text{Coord: } X = 88; \\ & Y = 27; \\ & Z = -54; \\ - & \text{Direction: } X = .180. \end{array}$$

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 4 DR.

14. Măsurare punct în planul inferior.

Actiune: măsurare punctul nr. 3 în plan inferior.

L31- Point [I]
$$\rightarrow$$
 Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 3 INF; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

→Measure CNC Point [CD] → (S):

$$= Coord: X=29;$$

 $Y=27;$
 $Z=-66;$
 $= Direction: Z= . 0.$

Rezultat: se măsoară PUNCT 3 INF.

15. Măsurare punct nr. 4 în planul din stânga.

Actiune: măsurare punctul nr. 4 în plan stânga.

L32- Point [I]
$$\rightarrow$$
Element Point [CD] $\rightarrow$ (S):
- PUNCT 4 STG; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

$$\rightarrow \text{Measure CNC Point [CD]} \rightarrow (\text{S}): \qquad \begin{array}{c} - \text{ Coord: } X=-42; \\ Y=27; \\ Z=-59; \\ - \text{ Direction: } X=.0. \end{array} \rightarrow \text{OK}$$

<u>Rezultat:</u> se măsoară PUNCT 4 STG.

16. Rotire cap de măsurare în poziția inițială: A= 0°, B= 0°.

<u>Actiune:</u> ridicare cap de măsurare la Z= 200 mm.

L33- Machine [MPD]
$$\rightarrow$$
 Move [L] $\rightarrow$ Move [CD] $\rightarrow$ (S): Position
machine;
- Z=200 $\rightarrow$ OK

<u>Rezultat:</u> capul de măsurare se ridică la cota Z= 200 mm.

<u>Actiune:</u> rotire cap de măsurare: $A = 0^{\circ}$; $B = 0^{\circ}$.

L34- Probe data management [I] $\rightarrow$ Probe data management [CD] $\rightarrow$ (S): - A=0;- B=0

 $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Attention, probe will move [CD] $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ Clearance height [CD] $\rightarrow$ (S):

$$\begin{vmatrix} - & \text{Axis } Z; \\ - & Y = 20. \end{vmatrix} \rightarrow \text{OK}$$

<u>Rezultat:</u> capul de măsurare se rotește la: $A = 0^{\circ}; B = 0^{\circ}$ și se stabilește distanța de siguranță pe axa Y.

<u>Acțiune:</u> deplasare palpator la distanța de siguranță Y = 50.

L35- Machine [MPD] $\rightarrow$ Move to clearance height [L] $\rightarrow$ OK.

<u>Rezultat:</u> palpatorul se deplasează la distanța de siguranță Z= 20 mm.

17. Materializare plan inferior prin conexiune a 3 puncte.

Acțiune: materializare PLAN INF.

L36- Plane [I] $\rightarrow$ Element Plane [CD] $\rightarrow$ (S): - PLAN INF.; - (S): Connection $\rightarrow$ OK $\rightarrow$

Rezultat: se materializează planul PLAN INF.

18. Materializare plan din stânga prin conexiune a 4 puncte.

Actiune: materializare PLAN STG.

L37- Plane [I] $\rightarrow$ Element Plane [CD] $\rightarrow$ (S): - PLAN STG.; $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ - (S): Connection - Connection element plane [CD] $\rightarrow$ (- PUNCT 1 STG»»; $\rightarrow$ OK. - PUNCT 2 STG»»; - PUNCT 3 STG»»; - PUNCT 4 STG»»; - (S): Calc. by measuring points. <u>Rezultat:</u> se materializează planul PLAN STG.

19. Materializare plan din dreapta prin conexiune a 4 puncte.

Acțiune: materializare PLAN DR.

L38- Plane [I]→Element Plane [CD]→ (S): - PLAN DR.; →OK→ - (S): Connection →Connection element plane [CD]→ (- PUNCT 1 DR»»; → OK. - PUNCT 2 DR»»; - PUNCT 3 DR»»; - PUNCT 4 DR»»; - (S): Calc. by measuring points.

Rezultat: se materializează planul PLAN DR.

20. Materializare plan din față prin conexiune a două drepte.

Acțiune: materializare PLAN FATA.

L39- Plane [I] $\rightarrow$ Element Plane [CD] $\rightarrow$	(S):	-	PLAN FAȚĂ; (S): Connection	$\rightarrow OK \rightarrow$
$\rightarrow$ Connection element plane [CD] $\rightarrow$ (	 DREAPTĂ 1 FAŢĂ»»; DREAPTĂ 2 FAŢĂ»»; (S): Calc. by measuring 		Ă 1 FAȚĂ»»; Ă 2 FAȚĂ»»; by measuring	$\rightarrow$ OK.
	elemen	ts.		

<u>Rezultat:</u> se materializează planul PLAN FAȚĂ.

ETAPA NR. 6.

Generarea programului de măsurare a piesei (continuare)

21. Măsurarea lungimii (parametrul nr.	3)	
<u>Acțiune:</u> măsurare LUNGIME N= 126 mm		
L40- Distance [I]→Element Distance [CD]→	 LUINGIME N= 126; First element: PLAN STG; Second element: PLAN DR. 	→OK→
$\rightarrow$ Tolerance comparison distance [CD] $\rightarrow$ (S):	- Axis: X; - N= 126 mm; - es= +0,5 mm; - ei= -0,5 mm.	→ OK.

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: Le= 126,119 mm și Ae= +0,119 mm.

22. Măsurarea lățimii (parametrul nr. 4)

<u>Acțiune:</u> măsurare LĂȚIME N= 64 mm..

L41- Distance [I]→Element Distance [CD]→	LATIME N= 64; First element: PLAN FATA; Second element: PLAN SPATE.	→OK→
$\rightarrow$ Tolerance comparison distance [CD] $\rightarrow$ (S):	- Axis: Y; - N= 64 mm; - $es = +0,3 mm;$ - $ei = -0,3 mm.$	→ OK.

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: Le= 63,920 mm și Ae= -0,080 mm.

23. Măsurarea înălțimii (parametrul nr. 5).

<u>Acțiune:</u> măsurare ÎNĂLȚIME N= 64 mm..

L42- Distance [I]→Element Distance [CD]→	INALTIME N= 64; First element: PLAN INF; Second element: PLAN SUP.	→OK→
$\rightarrow$ Tolerance comparison distance [CD] $\rightarrow$ (S):	Axis: Z; N = 64 mm; es = +0,3 mm; ei = -0,3 mm.	→ OK.

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: Le= 64,225 mm și Ae= +0,225 mm.

24. Măsurarea distanței plan- axă (parametrul nr. 6).

<u>Acțiune:</u> măsurare DIST. N= 40 mm..

L43- Distance [I]→Element Distance [CD]→ (S): →Tolerance comparison distance [CD]→ (S): Axis: X; N=40 mm; es=+0,3 mm; ei=-0,3 mm.

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: L1= 39,774 mm și Ae= -0,226 mm.

25. Măsurarea distanței axă- axă (parametrul nr. 7).

<u>Acțiune:</u> măsurare DIST. N= 58 mm..

L44- Distance [I]
$$\rightarrow$$
Element Distance [CD] $\rightarrow$ (S):
DIST. N= 58;
First element:
CILINDRU STG.
Second element:
CILINDRU DR.

→Tolerance comparison distance [CD]→ (S): - Axis: X; - N= 58 mm; - es= +0,3 mm; - ei= -0,3 mm. - OK.

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: L2= 57,995 mm și Ae= -0,005 mm.

26. Măsurarea abaterilor la paralelism.

Actiune: măsurare A1 (parametrul nr. 10).

L45- Parallelism $[I] \rightarrow$ Parallelism $[CD] \rightarrow (S)$:	Actual element: CILINDRU STG. Referent element: PLAN STG.; $\rightarrow 0$ Width tolerance= 0,100 mm; Ref. Lenght= 60 mm.	)K→
--	---	-----

<u>Rezultat:</u> se obține valoarea efectivă: A1= 0,029 mm.

Acțiune: măsurare A2 (parametrul nr. 11).

Actual element: CILINDRU **L46-** Parallelism $[I] \rightarrow$ Parallelism $[CD] \rightarrow (S)$: DR.; Reference element: PLAN STG.; Width tolerance= 0,100 mm $\rightarrow OK \rightarrow$ Width tolerance= 0,100 mm; Ref. Lenght= 60 mm.

Rezultat: se obține valoarea efectivă: A1= 0,016 mm.

27. Măsurarea abaterilor la simetrie.

<u>Actiune:</u> materializarea planului de simetrie al piesei.

L47- Plane [I] $\rightarrow$ Element Plane [CD] $\rightarrow$ (S):- PLAN SIMETRIE;
(S): Symmetry element $\rightarrow$ OK $\rightarrow$ $\rightarrow$ Symmetry element [CD] $\rightarrow$ (S):- First element: PLAN FATA;
Second element: PLAN SPATE. $\rightarrow$ OK.

Rezultat: se materializează planul PLAN SIMETRIE.

Acțiune: măsurare A1 (parametrul nr. 12).

L48- Symmetry of an axis $[I] \rightarrow$ Symmetry of an axis $[CD] \rightarrow$

 $\rightarrow$ (S): - Actual element: CILINDRU STG. Reference element: PLAN SIMETRIE; Width tolerance= 0,100 mm; Start point= -62; $\rightarrow OK \rightarrow$

Rezultat: se obține valoarea efectivă: A1= 1,346 mm.

Acțiune: măsurare A2 (parametrul nr. 13).

L49- Symmetry of an axis $[I] \rightarrow$ Symmetry of an axis $[CD] \rightarrow$

Actual element: CILINDRU DR. $\rightarrow (S): - \begin{cases} \text{Reference element: PLAN SIMETRIE;} \\ \text{Width tolerance= 0,100 mm;} \\ \text{Start point= -62;} \end{cases} \rightarrow OK \rightarrow$

Rezultat: se obține valoarea efectivă: A1= 1,337 mm.

28. Terminarea programului.

Actiune: deplasare cap de măsurare în Home position.

L50- Machine [MPD] $\rightarrow$ Move [L] $\rightarrow$ Move [CD] $\rightarrow$ (S): $\begin{array}{c} - & CMM \text{ in home} \\ \text{position P} \end{array} \rightarrow OK.$

Rezultat: capul de măsurare se deplasează în poziția de repaos P (parcare).

În fig. 9 este prezentată fereastra programului generat, cu indicarea, în zona de vizualizare, a elementelor geometrice care s- au materializat și a parametrilor dimensionali măsurați:

două suprafețe cilindrice interioare, trasate cu galben; șase suprafețe plane, trasate cu albastru; dimensiunile liniare măsurate, trasate cu verde.

Fig. 9 [7] Zona de lucru a programului ETC- PIESA PROIECT (program generat) 1- meniul Pull down; 2- listă rezultate; 3- detaliu indicare coorrdonate, temperatură, etc.; 4- listă linii program; 5- zonă vizualizare elemente măsurate; 6- piesa controlată.

Liniile de program sunt prezentate în lista din zona 4 (fig. 9), iar valorile efective ale parametrilor dimensionali și geometrici măsurați, sunt prezentate în zona 2 (fig. 9).

ETAPA NR. 7.

Completarea fișei de control.

Cu valorile efective, din lista cu rezultate a programului generat, s- a completat fișa de control a piesei controlate (tab. 3). Tabelul 3

Fisa de control

r işa ue	control	~ ~ ~				Tabelul 5
		FIŞA DE	E CONTRO	DL		
Prog	Program ETC- PIESA PROIECT					
Denu	imire piesă	iesă LAGĂR PARALELIPIPEDIC				
Nr. d	lesen	MMC- 101.01				
Data		21.02.20	21			
Temj	Temperatura incintei21°C					
C	Caractristica măsurată	Valoare	Toleranta	Valoare	Abatere	Încadrare în
Sim bol	Denumire	nominală [mm]	[mm]	măsurată [mm]	efectivă [mm]	toleranță
0	1	2	3	4	5	6
	T	Parametr	i dimensio	nali		1
P1	Diametru cilindru stg.	27	0,100	27,042	+0,065	
P2	Diametru cilindru dr.	27	0,100	27,036	+0,036	
P3	Lungime	126	±0,35	126,119	+0,120	
P4	Lățime	64	±0,30	63,920	-0,080	
P5	Înălțime	64	±0,30	64,225	+0,225	
P6	Distanță axă- plan	40	±0,30	39,774	-0,226	
P7	Distanță dintre axe	58	±0,30	57,995	-0,005	
		Paramet	ri geometr	ici		
P8	Abatere circularitate stg	-	0,080	0,029	0,012	
P9	Abatere circularitate dr.	-	0,080	0,012	0,007	
P10	Abatere paralelism stg.	-	0,100	0,029	0,029	
P11	Abatere paralelism dr.	-	0,100	0,016	0,016	
P12	Abatere simetrie stg.	-	0,100	1,346	1,346	
P13	Abatere simetrie dr.	-	0,100	1,337	1,337	
Durata controlului						
Timp de măsurare3 min. 09 sec.				sec.		
DECIZIA. Piesa controlată este respinsă de la utilizare.						
Nume, prenume: Grupa:						

Concluzii:

• s- a generat programul de măsurare, după desen 2D, a piesei

LAGĂR PARALELIPIPEDIC, pe mașina de măsurat în coordonata CRISTA APEX S776- MITUTOYO;

- s- analizat desenul de reper al piesei de controlat și s- au identificat:

   conditiile tehnice de executie a piesei;
  - □ elementele geometrice ale piesei care trebuie materializate;
  - □ parametrii dimensionali ai piesei care trebuie măsurați;
  - □ parametrii geometrici ai piesei care trebuie măsurați.
- s- a stabilit sistemul de coordonate al piesei și s- a realizat alinierea;
- s- au stabilit condițiile de materializare a elementelor geometrice ale piesei;
- s- a generat programul de măsurare a piesei;
- s- a verificat corectitudinea generării programului, prin rularea lui în modul

Repeat mode ; măsurarea a durat 3 09 ;

- s- a completat fișa de control al piesei măsurate.
- s- au analizat valorile efective ale parametrilor măsurați și s- au comparat

cu toleranțele prescrise și s- au observat următoarele:

- 🗆 toți parametrii dimensionali se încadrează în toleranțele prescrise;
- □ abaterile de formă (la cilindricitate) se încadrează în toleranțele prescrise;
- □ abaterile de orientare (la paralelism) se încadrează în toleranțele prescrise;
- □ abaterile de poziție relativă (la simetrie) nu se încadrează în toleranțele prescrise;
- s- a luat decizia cu privire la piesa controlată: piesa controlată este respinsă de la utilizare.

<u>Argumentare</u>: nu toți parametrii măsurați ai piesei se încadrează în toleranțele prescrise.

Bibliografie

- 1. CIOATĂ, F., MUNTEANU A., *Toleranțe și control dimensional*, Suport de curs, Iași, 2019, <u>www.cmmi.tuiasi.ro/studenti/</u> cursuri.
- 2. MUNTEANU A., CIOATĂ, F., *Contol dimensional. Studiu de caz.* <u>www.cmmi.tuiasi.ro/</u> studenti/ cursuri.
- 3. x x x, ISO 14405- 1: 2012, Specificații geometrice pentru produse (GPS). Tolerare dimensională. Partea 1: Dimensiuni liniare.
- 4. x x x, ISO 1101: 2012, Specificații geometrice pentru produse (GPS). Tolerare geometrică. Toleranțe de formă, de orientare, de poziție relativă, la bătaie radială și frontală.
- 5. x x x, Manual de instrucțiuni de utilizare pentru mașina de măsurat în coordonate CRISTA APEX S776- Mitutoyo.
- 6. x x x, *Programul MCOSMOS 3, versiunea 4.0;* Text Boock (Compania Mitutoyo).
- 7. x x x, *Echipamente de control din dotarea laboratorului Măsurări asistate*: mașina de măsurat în coordonate CRISTA APEX S776- Mitutoyo.